

остатъчните стойности ε , и с Ψ (пси) - зависимостите между ζ (зета). Допълнително в модела могат да се включат също и коефициентите φ (фи), които дефинират ковариацията между ендогенните латентни променливи. Обект на параметрична оценка са елементите на описаните вече матрици: ламбда-хикс, ламбда-игрек, бета, гама, фи, пси, тита-епсилон и тита-делта.

ИЗБОР НА НАЧАЛНА МАТРИЦА

Изборът на начална матрица се обуславя от целта на конкретното изследване. Когато намерението е да се проверят дадени теоретични виждания, се използват вариационно-ковариационните матрици, тъй като са подходящи за установяване на каузални зависимости. С използването на начални корелационни матрици могат да се сравняват директно получените оценки на търсените параметри. Полезни са, когато целта на анализа е описание на зависимостите между латентните показатели, а не детализирано изучаване на тяхната обща вариация. Оценките на параметрите се изразяват чрез коефициенти, което улеснява тяхната адекватна интерпретация. При избора на първоначалната матрица влияние оказва и статистическата природа на наблюдаваните показатели.

Непълни данни

Наличието на липсващи данни е неизменен факт при повечето социално-икономически изследвания и влияе съществено върху началните матрици. Когато данните за извадката се набират чрез анкетен лист (въпросник), наличието на липсващи данни е по-скоро правило, отколкото изключение. Основната цел на всеки анализ е да се формулират валидни, достоверни изводи и заключения за изследваната генерална съвкупност. Липсващите или непълните данни пряко влияят върху изпълнението на тази цел, защото променят характера на извадката и я правят различна от генералната съвкупност, от която тя е формирана. С други думи, наличието на липсващи данни води до получаване на **изместени извадки**, а оттук - и на **изместени оценки**, защото респондентите често се различават съществено от нереспондентите. На практика тези измествания трудно се елиминират, защото причината за липсата на отговор обикновено остава неизвестна. За да се реши проблемът с непълните данни, те трябва да се подложат на съответен анализ, обхващащ природата им, както и методите, техниките и подходите за работа с тях⁴. Въз основа на този анализ впоследствие трябва да

⁴ За повече подробности относно статистическите методи за анализ на непълни данни вж. Петков, 2006 (а); Маркова, 2005.